

Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenė, Kolorado Apylinkė
The Colorado Chapter of the Lithuanian-American Community of U.S.A., Inc.

Žyngys

Pavasaris 40-ji metai nr. 2

2010

Spring, vol. 40 no. 2

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ - LIETUVIAIS NORIME IR BŪTI!

Žyngys is the official award-winning newsletter of the Lithuanian-American Community, (LAC), Colorado Chapter and is published quarterly. Žyngys is mailed to current LAC members.

Žyngys Staff

Editor
Rimas Bulota sbulota@earthlink.net
Graphic Designer
Val Kalėda vkaleda@comcast.net

Denver LAC Officers

Pirmininkas/President
Romualdas Zableckas 970-310-3170
romas@coloradolithuanians.org

Vicepirmininkas/Vice President
Narimantas Gruzdis 970-310-4823
naras23@comcast.net

Sekretorius/Secretary
Rimas Bulota 303-770-6687
sbulota@earthlink.net

Iždininkas/Treasurer
Rytis Prekeris 720-870-9119
rytis.prekeris@uchsc.edu

Mokyklos Direktorė/School Principal
Rita Ančeravičienė 720-289-5615
ausriukas25@hotmail.com

Mokyklos Atstovė/School Representative
Ausma Skublickienė

Jaunimo Reikalai/Youth Affairs
Simonas Lukošius
mimashator@hotmail.com

Padėjėja/Assistant
Eglė Kazakauskaitė-Wilson
ekazakauskaitė@yahoo.com

Kultūrinė Veikla-Cultural Affairs
Rūta Cariov rcariov@yahoo.com

Annual LAC Dues:

Family: \$20.00; Single, Retired Family, Retired Single or Student: \$12.50
Paid membership includes: Discounts to functions, information on LAC activities and translation services. Please make checks for dues payable to the **Lithuanian American Community** and mail to:

LAC treasurer:
Rytis Prekeris
16733 E. Prentice Circle
Centennial, CO 80015

All other LAC mail:

LAC - Colorado Chapter
c/o Romualdas Zableckas
918 Hawk Drive
Evans, CO 80620

WEBSITE
www.coloradolithuanians.org

Pirmininko Žodis *Romas Zableckas*

Štai ir sulaukėme gražaus pavasario! Tikiuosi, jis atneš visiems daug naujos energijos ir geros nuotaikos. Trumpai prisiminkime kas įvyko nuo praeito "Žyngio" leidinio ir apžvelkime, kaip užbaigsime šiuos metus.

Vasario mėnesį kartu su Latvių bendruomene surengėme Valentino dienos šventę. Visi susirinkusieji smagiai pasižokė, linksminant „Kolorado vabalams“. Gaila, kad lietuvių bendruomenę atstovavo vos keli lietuviai. Tarp kitko, dėl per mažo lietuvių aktyvumo, šiemet jau teko atsisakyti dviejų koncertų, kuriuos mums vis dar siūlo jų organizatoriai. Siūlomi atlikėjai - Aleksandras Makejevas ir Romas Dambrauskas. Beje R. Dambrauskas žada atvažiuoti su nauju koncertiniu turu šį rudenį, tad, kai ateis laikas, visiems pranešiu elektroniniu paštu.

Motinos dienos šventė praėjo sklandžiai. Ačiū visiems moksleiviams ir mokytojoms, padėjusioms suruošti vaikų pasirodymą. Aktorės Onos Pučkoriūtės-Zalensas pasirodymas buvo puikus! Visi susirinkusieji liko patenkinti. Gaila, kad mūsų bendruomenę palaikančiųjų su kiekvienu renginiu vis mažėja – šį kartą nesurinkome pinigų net išlaidoms padengti...

Nukelta į 2 psl

President's Message *Romas Zableckas*

Well, spring is here! It hope it brings lots of new energy and good spirits to everyone. Let's review what has happened since the last issue and see how we plan to finish out this year.

This past February we held a Valentine's Day celebration together with the Latvian Community. Everyone danced to the tunes played by "Kolorado Vabalai." It was a shame that the Lithuanian Community was represented by only a handful of Lithuanians. By the way, due to less-than-desired Lithuanian participation, we have already this year turned down two concerts which are still being offered to us by their organizers. Aleksandras Makejevas and Romas Dambrauskas are the artists being offered. By the way, R. Dambrauskas is still planning to come this fall with a new concert tour, so when the time comes, I will notify everyone by email.

The Mother's Day celebration went off without a hitch. Thanks to all students and teachers who helped organize the children's performance. The performance of actress Ona Pučkoriūtė-Zalensas was magnificent! Everyone was very pleased. Unfortunately community attendance diminishes with each event – this time we didn't even collect enough money even to cover our expenses.

Continued on page 2

Norėjau pasveikinti Vitaliją Simkevičienę, Ricardą Baboną, Remigijų Jušką ir Živilę Olkštinaite prisijungus prie valdybos veiklos. Nors kol kas jie turi tik stebėtojų ir patarėjų teises, nuo ateinančios Nepriklausomybės dienos, per naujus valdybos rinkimus, tikiuosi šie šaunūs lietuvičiai aktyviai įsijungs į naujos valdybos darbą.

„Broliai latviai“ (taip gražiai Lietuvoje yra vadinami mūsų kaimynai) šiemet prisijungs prie Joninių kalnuose. Kaip žinote, Joninės Latvijoje yra labai didelė šventė. Manau, kad tik susijungus į bendrus renginius mūsų bendruomenės bus lengviau išsilaikyti tiek finansiškai tiek idėjiškai. Praeitais metais ši šventė labai pavyko, tikėsime, kad šiemet bus dar smagiau.

Dėl Europiečių festivalio šiemet konkrečių planų dar nežinau. Jeigu jis įvyks, ieškosime asmenų, norinčių prisidėti prie lietuviško maisto gaminimo, bei pardavinėjimo festivalio metu.

Daugelio pamėgtas ir jau tradiciniu tapęs alaus ragavimo vakaras bus rugsėjo pradžioje, draugiškame Kalėdų šeimos rate — ačiū Juozui ir Val! Na, ir paskutinis renginys šiais metais — Kalėdinis susibūrimas gruodžio mėnesį.

I want to congratulate Vitalija Simkevičienė, Ričardas Babonas, Remigijus Juška and Živilė Olkštinaite for joining the board. Currently they have only spectator and advisor's rights, but come next Independence Day when new board elections will be held, I hope that these members will take an active role in the new board.

Our "Latvian brethren" (as our neighbors are fondly referred to in Lithuania) will be joining us this year for our St. Johns festivities in the mountains. St. Johns is also a very big feast in Latvia. I feel that only through joint ventures it will be easier for our communities to stay afloat financially and ideologically. Last year this feast was a rousing success; hopefully this year it will even more fun.

I don't know of any concrete plans for the Eurofest yet. If it does take place, we are looking for anyone wishing to help prepare and sell Lithuanian food during the festival.

The ever popular, and now traditional, beer tasting evening will be in early September at the friendly confines of the Kalėda's house — thank you, Juozas and Val! And then there's the final event of this year — the Christmas social in December.

Upcoming Events Ateinantys Įvykiai

Joninės Uoliniuose kalnuose su latvių bendruomene

2010 m. birželio 26 d. 13 val. Meadow Creek Reservoir (Jeigu norite važiuoti į rezervuarą drauge iš Fraser, grupė žmonių renkasi Fraserio Safeway aikštėje 12 val. 30 min.)

Dėl smulkesnės informacijos, kreipkitės pas Romą Zablecką (970-310-3170) arba Gintautą Sutkų (970-531-2536).

Europos festivalis 2010

2010 m. rugpjūčio 28 d. šeštadienį nuo 10 val. iki 22 val. Civic Green Park, 9370 Ridgeline Rd., Highlands Ranch, CO 80129. Įėjimas nemokamas.

Kreipkitės pas Romą Zablecką dėl informacijos.

Alaus balius

2010 rugsėjo 11 d. šeštadienį 15 val. Kalėdų namuose, 2200 Garland St., Denver 80215.

Ką atsivežti: keturis-šešis lietuviško alaus butelius (įvairių rūšių), užkandžio pasidalinimui, sulankstomą kėdę (dėl viso ko) ir mėgiamiausios muzikos CD, kurios tiktų klausytis begurgšnojant lietuvišką alų.

Kas bus parūpinta: krosnelė, ledas, popierinės lėkštės bei plastiniai puodukai.

Dėl informacijos skambinkite Juozui Kalėdai 303-238-1794 arba 303-356-2056.

Joninės in the Rocky Mountains with the Latvian Community

June 26, 2010 at 1:00 PM at the Meadow Creek Reservoir (If you want to travel to Meadow Creek Reservoir from Fraser together, we'll be meeting at the Fraser Safeway parking lot and will be leaving at 12:30). The campsite's coordinates are 40.056376,-105.752056

For further information, please contact Romas Zableckas or Gintautas Sutkus 970-531-2536.

Eurofest 2010

Saturday, August 28, 2010 from 10:00 AM to 10:00 PM at Civic Green Park, 9370 Ridgeline Rd., Highlands Ranch, CO 80129. Free admission.

For further information, please contact Romas Zableckas.

Beerfest

Saturday, September 11 at 3:00 PM at the Kalėda residence, 2200 Garland St., Denver 80215.

What to bring: A four-pack or six-pack of Lithuanian beer (different varieties), a snack to share, a lawn chair (just in case), and your favorite Lithuanian beer drinking music CD. What is provided: Grill for you to cook something besides snacks, small bonfire, ice, paper plates and plastic cups.

For further information, please contact Juozas Kaleda 303-238-1794 or 303-356-2056.

Kuo dalijamės, tu esame turtingi

(red. pastaba: atsiprašome autorės, kad straipnis netilpo į praeitą „Žynį“)

A tidžiai žiūriu į dangų tol, kol visa, ką matau, pavirsta vientisa balta mase: staiga tarytum išbala. Užsimerkiu. Dar vieni metai nuslinko užmarštin, kam visgi palikdami galbūt kartelio jausmą, kam — tiesiog geriausią prisiminimą, su kuriuo ir pradėjo naujuosius, kam — visišką sumaištį, kam — absoliučiai nieko. Štai jau beveik sausio pabaiga. Patogiai įsispraudę į savo kiautą po truputėlį kuriame naujus planus. Lauke cypia šaltis, mintyse – tikriausiai karštos saulės nudeginta pajūrio šiluma. Visuomet kažko ilgimės... Ar neteisa? Visuomet kažką jaučiame, tiesiog jaučiame savyje kažką ir nebūtinai kažkam.

Vieną vidurnaktį, nes mintys nepailso klajoti, virš puodelio karštos arbatos, pasirėmusi visu svoriu rankomis į smakrą, nenuilsdama rašiau. Nesuvokiu tiksliai, kur viskas prasideda, kur po kažkiek laiko prapuola, kaip laikas, kaip erdvė, kaip mintys? Kur prapuolė vaikystės prisiminimai? Į kokią skrynią suguldėme jos išgyvenimus? Po to paauglystės pėdsakai išnyko. Brandos tarpsnis, rodos, iš tiesų vertas daugiatomio. Kaip nuostabu, jog kartais koks nors gana nereikšmingas vieno ar kito gyvenimo etapo epizodas iškyla tarytum iš užmerktų akių, ir mes šypsodami jomis save vėl stebime! Jie sublizga akimirakai ir vėl dingsta. Dingsta į mūsų tolimą pasaulį. Kiek mes visi kaip individai turime sukaupe savo atmintyje prisiminimų? Kaip dažnai įsiklausome į skubiais žingsniais grįžtanti praeities marmėjimą? Paskutiniu metu vis dažniau...

Smagu prisiminimais dalintis, tikėtis supratimo, klausytis kitų. Kartais savyje, kaip šioje naktyje, dar kartą išgyveni beveik visiškoje tyloje, vienumoje, tą giminišką supratimą, tuos prisiminimus. Visi iki vieno turime jau nebeatkeliamą nuo žemės, apsunkusią nuo laiko, suaižytą nuo jo įbrėžimais skrynią ar dvi jausmų, išgyvenimų, nuotykių, pasakojimų. Jais esame gyvi, jais dalinamės, juos saugojame ir papildome naujais. Staiga skrynios dangtis trinkteli... Apsunkusiomis akimis, jau apie nieka nebedūmodama, stebiu saulėtekį savo atšalusios arbatos puodelyje...

Kažką noriu suprasti tarytum dar vieną lemtingą akimirką. Tačiau, kad ir ką begalvočiau, kad ir ką bedaryčiau, kelionė senokai pradėta ir ji vis dar tolima. Esu įstrigusi tarp besiantinančios praeities ir ateities.

by Zita Podgurskis

We are rich in what we share

(ed. note: our apologies to the author that this article didn't fit in the last issue of "Žynys")

I am totally absorbed in watching the sky, until all I see has transformed into a perfectly solid white mass which suddenly becomes pale. I close my eyes. Another year has slipped away into the past. For some of us there is a slightly bitter feeling, and for others, wonderful memories of how the New Year began. And for the rest of us — absolute chaos, or maybe nothing at all. January came up quickly and surprisingly, is almost over. While comfortably ensconced in our own shells, little by little we started planning new things, and began new projects. It is screeching cold outside, and inside in our thoughts, reign the fiery warmth of the beach. We are always longing for something, are we not? We always feel something, and it is solely a feeling inside of us, but not necessarily for something or someone else.

One midnight, while my thoughts unwearingly wandered around over a cup of hot tea, with all of my weight resting on my hands against my chin, I tirelessly wrote. I cannot conceive exactly where everything starts and where after awhile, everything disappears — like time, like space, like thoughts. Where did the memories of childhood disappear? Did we rest our feelings and memories in a chest of the days of yore? Subsequently, any trace of our teenage years got erased. However, the years of maturity, it seems, are worth a multi-volume of writings. How exciting and wonderful it is that every once in a while some obscure or rather insignificant episode of our life rises up from our memory under closed eyes and we observe ourselves with a smile. These incidental life episodes flash back for an instant and then escape again instantaneously into a distant world. By now, how many remembrances and recollections have we all as unique individuals gathered and preserved? How often do we make an effort to listen and hear them? The past in its mysterious way resurrects itself and therefore we hear the murmur of its presence as if we could hear someone pacing incognito in haste. Lately more than ever...

It is fun to reminiscence, to expect understanding, to listen to someone else's memories. At times somewhere deep down, just like this very night, once again in an almost pregnant silence and loneliness, do we turn our feelings to the deep recesses of our kindred understanding and conception of these things. All of us through the years have carefully filled up a chest or two with feelings, experiences, adventures and memories and over time allowed them to become heavier and heavier. Time left them scratched with imperfections, time engraved them with permanent ineradicable marks. We are alive with those feelings, memories and stories. We share them amongst each other, treasure them and continue to enrich our lives with new ones. Suddenly the lid of the hope chest slams down ... I no longer ruminate about anything. My eyes, by now are heavy with the night's traces. I am observing sunrise in my cup of cold tea...

I want to understand something as if for the last, final time. However, no matter what I do, no matter what I think, the journey started a while ago and the end is a long time in coming. The past and future are drawing near, and I am stuck in between the two.

Ką man reiškia nepriklausomybė

Esu tos kartos žmogus, kuriam teko laime gyventi dvejose skirtingose santvarkose, dvejose skirtingose valstybėse. Todėl galiu palyginti šiuos skirtumus.

Gimiau buvusioje Sovietų Sąjungoje, tuo metu vadinamoje Lietuvos TSR. Lietuva jau 24 metus buvo okupuota Sovietų Sąjungos, gyvenimas tekėjo sava vaga, žmonės stovėdavo eilėse prie eilinių maisto produktų, gyveno nuo algos iki algos, ir niekas net neįsivaizdavo, kad galėtų būti kitaip. Turiu pasakyti, kad gyvenau šeimoje, kurioje nebuvo nei pasipriešinimo Sovietiniam režimui dalyvių, nei partizanų, nei kitokių aršių antisovietinių idėjų kupinų žmonių, ta prasme, eilinėje šeimoje, kokių Lietuvoje buvo dauguma. Bet gal lietuvių kraujyje yra įgimtas laisvės ir nepriklausomybės troškimas, nes jau šeštoje klasėje atmintinai žinojau Tautiškos giesmės žodžius ir melodiją, žinojau, kaip atrodo Nepriklausomos Lietuvos vėliava, o piešti Gedimino stulpus buvo smagi, bet tuo metu gana drąši avantiūra. Juk vien už tai mano tėvai galėjo užsitraukti didelę nemalonę. Ir nors kaimynystėje augau kartu su rusų tautybės vaikais, gerai kalbėjau abiejomis kalbomis, vis tik priešiškus rusakalbiams karts nuo karto prasiverždavo kad ir vaikiškoms, bet priešiškomis formomis. Pavyzdžiui, mano mokykla buvo kaimynystėje su rusų mokykla ir jas skyrė bendra sporto aikštė, ne vieną sykį iš abiejų pusių lėkdavo akmenys ir dužo mokyklų langai. Tikrai nežinau kas iššaukdavo šias kovas, bet jos buvo...

Taigi, viskas tekėjo viena vaga, kol nepradėjo pūsti pertvarkos vėjai. Pirmieji Sąjūdžio rengiami mitingai traukė tūkstančius žmonių, ir jau ne pieštos, bet tikros geltonos-žalios-raudonos vėliavos vis dažniau keitė sovietines. O kada šimtatūkstantinės masės užtraukdavo Tautišką giesmę, ar "Lietuva brangi", neliko jokių abejonių - tai neišvengiamai artėja. Visi to norėjo, visi savyje ilgą laiką apie tai svajojo, bet niekas nežinojo, kaip tai įvyks ir kaip tai bus.

Bet kartą prasidėjęs, tautos atgimimas ritosi per Lietuvą nesulaikoma banga. Dalyvaudavome visuose mitinguose, kartu skanduodavome: "Laisvė Lietuvai!"

Minint gėdingą Molotovo - Ribentropo pakto sukaktį, trijų Baltijos valstybių Atgimimo frontų organizuotas, įvyko Baltijos kelias. Trys tautos sustojo į eilę, susiėmę už rankų ir visam pasauliui parodė: mes neišnykom, mes norim grįžti į laisvų Tautų šeimą, mes norim nepriklausomybės. Ir nors gyvoje grandinėje man pačiam neteko stovėti, bet visa šeima, žiūrėdama reportažą per televiziją, sustojome kambaryje ir susiėmėme už rankų. Sunku apsaityti, koks tai jausmas. Bet net ir dabar prisiminus, kūnu nubėga širpulčiai.

Netrukus tauta pirmuose demokratiškuose rinkimuose išsirinko sąjūdžio remiamus kandidatus, ir jau tada tapo aišku: Lietuvos nepriklausomybė bus atkurta netrukus, tai kelių dienų klausimas. Visi įdėmiai stebėjo ir sekė Aukščiausiosios Tarybos, persivadinusios Atkuriamuoju seimu, posėdžius.

Kovo 11-ji! Štai ši ilgai laukta diena. Lietuva skelbia pasauliui: atkuriamė savo valstybingumą! Plojame žiūrėdami, kaip nuleidžiama sovietinė vėliava ir iškeliamas

What Freedom Means to Me

I am part of that generation that by luck happened to live under two separate systems in two separate countries. Therefore I can compare their differences.

I was born in the former Soviet Union in what was known as the Lithuanian Soviet Socialist Republic. Lithuania had been Soviet occupied for 24 years, life went on as usual, people stood in line for basic groceries, lived from paycheck to paycheck, and no one even imagined that it could be any different. I should point out that I lived in a family in which there was no opposition to participants in the Soviet regime, no partisans, no one full of violent anti-Soviet ideas. In that sense, an ordinary family that constituted a majority in Lithuania. But perhaps there is a thirst for independence in the blood of Lithuanians because by the sixth grade, I already knew the words and melody to the Lithuanian Anthem by heart, I knew what the flag of independent Lithuanian looked like, and drawing the posts of Gediminas was a fun, yet daring adventure. Just for doing that, my parents could have been in big trouble. And although I lived in the same neighborhood with ethnic Russian children and spoke both languages well, my hostility to Russian-speaking people would emerge from time to time albeit in childish, but hostile ways. For example, my school was in a neighborhood along with a Russian school, both of were separated by a common sports-ground. More than once, rocks would fly from both sides and windows were broken. I don't know who started these battles, but they occurred.

And so everything moved along as usual before the winds of change started blowing. The first organized Sąjūdis meetings attracted thousands of people, and real, not drawn, yellow-green-red flags were substituted for Soviet flags. And when masses of hundreds of thousands struck up the Lithuanian Anthem or "Lietuva Brangi", there was no doubt it was an unavoidable artery. Everyone wanted it, everyone long dreamed about it — but no one knew how it would happen or what it would be like.

Once it had started the national rebirth spread through Lithuania in an unstoppable wave. We took part in every meeting and chanted, "Freedom for Lithuania!" together.

Commemorating the anniversary of the shameful Molotov-Ribentrop pact, the Baltic Road was organized by the Rebirth fronts of the three Baltic nations. Citizens from these Baltic countries formed a line, joined hands and showed the entire world that they hadn't perished and wanted to return to that family of free nations and independence. Even though I personally did not stand in that human chain, my whole family watched the news report on television, stood in the room and joined hands. The feeling is hard to describe. But even now when I recall that memory, a chill runs down my body.

Soon afterwards the nation, in the first democratic election, elected candidates endorsed by Sąjūdis. And then it was obvious: Lithuania's independence would be restored shortly, in a matter of a few days. Everyone watched closely and followed the meetings of the Senior Council, now renamed Restoration Council.

March 11! The long-awaited day was here. Lithuania proclaims to the world: we have restored our self-independence!

KĄ MAN REIŠKIA NEPRIKLAUSOMYBĖ *atkelta nuo 4 pusl.*

Nepriklausomos Lietuvos vėliava, uždengiamas sovietinis Lietuvos herbas ir pakeičiamas Vyčiu. Skamba Tautiška giesmė! Reikia ta pergyventi, kad įsivaizduotum koks jausmas apima! Taip, stovime kambaryje ir plojame.

Tačiau po švenčių visada ateina realybė. Buvo aišku, kad sovietinė meška nepaleis mūsų iš savo glėbio taip lengvai. Tad TSRS atmeta visus mūsų teisės aktus ir deklaruoja, kad Lietuva - tai TSRS dalis. 1991 sausio 13-a Lietuvos laukia tikrasis išbandymas. Specialūs sovietų daliniai išvakarėse užima spaudos rūmus. Tad tauta supranta — trauktis nėra kur, sekantis bus Lietuvos Respublikos seimas. Todėl žmonės iš visų Lietuvos kampelių patraukia į Vilnių prie seimo rūmų. Dega laužai, skamba dainos, žmonės dalijasi karšta arbata ir maistu. Tačiau, niekas nenujaučia, kad ši naktis pareikalau 13 brolių ir vienos sesės gyvybių. Sovietiniai tankai ir elitiniai daliniai bandė sutraiškyti liauną Lietuvos nepriklausomybės daigelį, bet tai ir buvo jų klaida. Pasaulis pamatė šį kruviną aktą, po kurio kaip kortų namelis ėmė byrėti visa Sovietų sąjunga. Viena po kitos nepriklausomybes deklaravo Latvija, Estija, kitos buvusios sovietinės respublikos. Apmaudu, kad didžiosios pasaulio valstybės, tuo pačiu ir JAV, vis dar dėsė pripažinti Lietuvą de facto. Tad pavyzdį parodė maža, nedaug kam galbūt ir girdėta Islandija, pirmoji pripažinusi Lietuvą. Taigi po 50-ies okupacijos metų Lietuva vėl sugrįžo į laisvą pasaulį, neužilgo tapo visų svarbiausių pasaulio bendrijų ir organizacijų nare: kaip Jungtinių tautų, Europos komiteto, Europos Sąjungos, NATO ir kt.

Dar sykį noriu priminti: nors tapus Amerikos piliečiu Lietuva ir bando atimti iš manęs Lietuvos pilietybę, visur, visiems ir visada sakau, kad aš visų pirma — lietuvis!

—Narimantas Gruzdyš

WHAT FREEDOM MEANS TO ME *continued from page 4*

We applauded as we watched the Soviet flag being lowered and the flag of independent Lithuania being raised. The Soviet Lithuanian coat-of-arms was covered over and swapped out with a Vytis. The Lithuanian Anthem was heard! You must live through it to imagine what feeling come over you! Yes, we stood and applauded.

However, after the festivities, reality set in. It was obvious that the Soviet bear wasn't going to release its grip so easily. The USSR rejected all legal acts and declared that Lithuania was part of the Soviet Union. On January 13, 1991, a true test awaited Lithuania. That evening, special Soviet units occupied the press building. Thus the nation understood — there was nowhere to retreat, the Seimas hall was next. That is why people from all corners of Lithuania descended upon Vilnius and the Seimas headquarters. Bonfires were lit, songs were sung, people shared hot tea and food. However, no one had any idea that this night would take 14 lives. Soviet tanks and elite divisions tried to crush the slender sprout of Lithuanian independence, but that proved to be their mistake. The world saw this bloody act, and shortly thereafter the entire Soviet Union began to collapse like a house of cards. One by one, Estonia, Latvia and other Soviet republics declared their independence. It was vexing that the major nations of the world, including the United States, put off recognizing Lithuania de facto. But an example was set by Iceland, the first nation to recognize Lithuania. After 50 years of occupation, Lithuania returned to the ranks of the free world and soon became a member of the most important world communities and organizations: the United Nations, the European Committee, the European Union, NATO and others.

As a final note: although Lithuania is trying to take away my Lithuanian citizenship since I became a U.S. citizen, I always tell everyone, everywhere, that I am first and foremost — Lithuanian!

—Narimantas Gruzdyš

SOUTHLAND SMILES

Dr. Kristina Keturka Harvan

Dantų gydymas visai šeimai	Dentistry for the whole family
Plombavimas	Fillings
Kosmetinė odontologija	Cosmetic dentistry
Protezavimas	Prosthetic dentistry
Dantų šalinimas	Tooth extraction
Šaknies kanalų gydymas	Root canal treatment
Dantenų gydymas	Gum treatment
Skaitmeninis rentgenas	Digital X-rays

Priimame daugumą draudimų Most insurance plans accepted
Neturintiems draudimo taikome nuolaidą Discount for uninsured patients

WWW.YOURSOUTHLANDSMILE.COM

25521 EAST SMOKY HILL ROAD
SUITE 140
AURORA, CO 80016

CALL US: SKAMBINKITE:
720-457-9300

Verbos

Kai tik pačios atkakliausios ir smalsiausios žolelės ėmė kelti savo galveles, tikėdamosis dar išvysti nespėjusios pasitraukti žiemos kerus, mes tuo metu suskubome švęsti Verbų sekmadienio. Kadangi buvome nutarę švęsti drauge su latvių bendruomene, tai ir šventėme ne visai tradiciškai. Nei tai Verba, nei šv. Velykos, o gal kaip tik abi šventės draugėn sujungtos. Mes visi labai gerai žinome Velykų papročius, bet Verbų sekmadienio tradicijos lyg ir spėjo išblukti iš mūsų atminties.

Verbinės daugelyje pasaulio šalių vadinamos Palmių sekmadieniu, kuris reiškia širdžių atsivėrimo Kristui švente. Tai Kristaus garbingo įžengimo į Jeruzalę prieš kančią prisiminimas. Iš didelės pagarbos Mesijui, žydų minios klojo Jam po kojomis palmių šakeles ir šaukė: “Garbė tam, kuris ateina Viešpaties vardu!”

Ėjimas į bažnyčią, pašventinti verbos, vienas iš svarbiausių šios šventės ritualų, kurį kiekvienas mūsų bendruomenės narys atliko savarankiškai. Parsinešta į namus verba, jau įgavusia stebuklingų galių, mes tikime, kad ji saugos mus nuo visokio blogio (mūsų protėviai tuo tikėjo).

Taigi, sekantis svarbus Verbų Sekmadienio paprotys - plakimas verba. Seniau, vaikai stengėsi kuo anksčiau dar miegančius suaugusius nuplakti “nuverbyti”. Plakdami sakydavo: “ne aš plaku, verba plaka! Ar žadi margutį?”

Gal būt ne vienas vaikas panorėtų sugrąžinti šią šventę,

Palm Sunday

At the time when only the most persistent blades of grass began to emerge before the wintry spell had passed, we were celebrating Palm Sunday. Because we decided to celebrate this event with the Latvian Community it wasn't celebrated traditionally, but as an intermingling of the Palm Sunday and Easter holidays. We are all very familiar with Easter customs, but it seems that Palm Sunday traditions have faded from our memories. Palm Sunday is known in many countries as the feast of opening one's heart to Christ. It commemorates Christ's triumphant entry into Jerusalem before His passion and suffering. Out of glory to the Messiah, the Jews placed palm branches under His feet shouting, “Blessed is he who comes in the name of the Lord!”

Going to church for the blessing of palm branches is one of the most important rituals of this feast which each of our community members carried out on their own. We believe that a branch brought home, having received miraculous powers, will protect us from all evil (as our forefathers also believed).

The other important Palm Sunday ritual is a flogging with the palm branch. In earlier times, children would try to flog sleeping adults as early as possible. During the flogging, they would say, “I'm not flogging you, the palm branch is! Do you promise an Easter egg?”

Perhaps more than one child would like this ritual to return in order to know there is

kad tik žinotų tokią esančią ar plačiau apie lietuviškų švenčių papročius jiems būtų kas nors užsiminęs. O gal ir mums ne pro šalį būtų ją susigrąžinti. Juk verbijimo tradicija atėjusi iš tolimos baltiškiosios mūsų praeities, kai žmogaus ryšys su gamta buvo itin glaudus. Argi ne to mums labiausiai ir trūksta? Neliktų susvetimėjimo, sumažėtų tulžingumo, atsikratytume depresijų ir pamirštume nemigą.

Kalbininkai sako, jog žodis verba, giminingas lietuviškiems žodžiams “virbas”, “virbalai”, į lietuvių kalbą patekęs iš slavų kalbų XII-XIVa dar prieš krikščionybę.

Verbų sekmadieniui, lietuvių “Vyturėlių” mokyklėlės mokiniai su keliomis mamytėmis ir seneliu Jonu, vadovaujami Lilės Prekerienės, buvo paruošę trumpą šventinę programėlę, susidedančią iš trijų etnografinių dainelių apie paukščius ir keletą lietuvių liaudies žaidimų. Į juos buvo įtraukti ir visi salėje esantys lietuvių ir latvių vaikai. Programėlė vyko iškart po sočių šventinių pusryčių, tad kiekvienas džiaugėsi gavęs progą šiek tiek pajudėti.

Mažųjų laukė dar vienas labai smagus užsiėmimas, kuris priskiriamas jau šv. Velykų tradicijoms, tai kiaušinių marginimas. Vaikai lipte aplipo stalą, vargiai teptukų kiekvienam užteko. Kol vieni dažais mėgino išgauti įvairius ornamentus, kiti dėjo visas pastangas pūsdami kiaušinio trynį iš lukšto, na o treči - karpė siūlus, kad galėtų kuo skubiau išlukštenti stipriai į kojinę ir svogūnų lukštus įsuktus margučius. Aikčiodami iš pasitenkinimo, bėgo rodyti savo tėveliams. Ir nieko nuostabaus, juk man lig šiol ši tradicija - lyg pačios didžiausios paslapties įminimas.

—Ausma Skublickienė

such a thing or maybe someone had mentioned certain other Lithuanian customs to them. Perhaps it wouldn't be so hard to bring back this tradition. After all, it came to us from our Baltic past when man's ties with nature were especially close. Isn't that what's missing most for us? Perhaps then there wouldn't be any bitterness, we could be rid of depression and forget about insomnia.

Linguists say that the word verba, which is related to the Lithuanian words “virbas” (twig), “virbalai” (rods), came to the Lithuanian language from Slavic tongues in the 12th–14th centuries before Christianity took hold.

Led by Lilė Prekerienė, students from the “Vyturėliai” Lithuanian school, along with a few mothers and Jonas, (one of our senior community members) prepared a short festive program consisting of three ethnographic songs about birds as well as several Lithuanian folk games. This drew all attending Lithuanian and Latvian children into the program itself. It took place right after a sumptuous breakfast, so everyone was glad to have a chance to move about.

Another fun activity awaited the children, one which is associated with Easter traditions — egg coloring. The children surrounded a table and there were hardly enough paint brushes for everyone. Some tried to make various ornaments using paint, others put all their efforts blowing out the yolk from an eggshell, while still others cut string so that they could tightly wrap a stocking around an egg wrapped in onion skin. Giggling with delight, they ran to show their creations to their parents. This is nothing unusual for me since to this day, this tradition is like a solution to the biggest mystery of all.

—Ausma Skublickienė

Reikia pagalbos (Iš elektroninio laiško CO LB)

Mano motina, Esther Bonser, išauginta Denverio poros Higginson pavarde, gimė 1908 m. birželio mėn Denveryje. 1909 m. ją įdukrino Higginson pora, kurie buvo jau pagyvenę, bet neseniai vedę. Pora buvo Samuel Smith Higginson, gimęs Anglijoje, Shropshire mieste, ir Augusta Amelia Mueller, gimusi Prūsijoje (dabar Lenkijoje), Posen mieste.

Neseniai susisiečiau su vienu Lietuvoje gyvenančiu vyriškiu. Yra galimybė, kad jo DNR iš jo žmonos pusės sutinka su mano. Jis tiki, kad, greičiausiai, jo žmonos kilmė giminiuojasi su mano motinos. Teks ir toliau tyrinėti. Gal Jūs galite man šiuo klausimu padėti ir aš būtinai paskirsiu auką už pagalbą.

Mano motina, jau mirus (daugiau nuotraukų galima gauti iš redaktoriaus) absoliučiai nieko nežinojo apie savo tėvus. Jau pati sulaukus 78 metų, dar vis bandau atrasti tą, ko ji niekada nesurado save gyvenime (ji mirė 1988 m.). Jos antras vardas — "Bonser." Aš manyčiau, kad tai jos tikros motinos mergautinė pavardė. Ar gal kartais neturėtumėt savo archyvuose "Bonser" vardą, arba kaip po pavardę ar vidurinį vardą?

Samuel Smith Higginson vienu metu buvo susijęs su kasyklomis ir vėliau turėjo maisto parduotuvę Denveryje. Yra galimybė, kad arba jis, ar jo žmona, turėjo ryšį su lietuvių kilmės asmenimis, gal net ir su kuo nors susilaukė nesantuokinio kūdikio.

Būčiau labai dėkingą už bet kokią pagalbą.

Enoch Haga
PO Box 489, Folsom CA 95763 916-984-0476 Enokh@comcast.net

Help Needed (From an email to the CO LAC)

My mother, Esther Bonser, raised by a Denver couple with surname Higginson, was born in Denver, June 1908, and adopted in 1909 by the Higginsons, advanced in years but recently married. The couple were Samuel Smith Higginson, born in Shropshire, England, and Augusta Amelia Mueller, born in Posen, Prussia (now Poland).

Recently I have been in contact with a man living in Lithuania. We have a possible DNA match in his wife's line. He believes that his wife's line and my mother's line. We are following up on further testing. You may be able to help and I will certainly make a donation for your help.

My mother, now deceased (photo) (more pictures are available from the editor) knew absolutely nothing about her parents. At age 78 I am still trying to discover what she never found during her lifetime (she died in 1988). The one clue is her second name "Bonser." I would expect it to be maybe her real mother's maiden name. Do you have in your archives the name, "Bonser," either as a surname or middle name?

Samuel Smith Higginson was connected to mining interests at one time and later he operated a grocery store in Denver. It is possible that he, or his wife, was in contact with persons of Lithuanian ancestry, maybe someone with an illegitimate baby.

Thank you. I will appreciate any help you can provide.

Enoch Haga
PO Box 489, Folsom CA 95763
916-984-0476 Enokh@comcast.net

SUPPORT
YOUR LAC
COMMUNITY!

FIRST CLASS

16733 E. Prentice Circle
Centennial, CO 80015

LIEUVIAIS ESAME MES GIMĖ - LIEUVIAIS NORIME IR BŪTII

